

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvim Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

Differentiæ inter scripta gratiæ & iusticiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

Divisio rescriptorum.

Rescripta gratie & iustitie.

Sperest vt nunc prosequamur alia ad vocatur rescripta, quantum attinet ad materiam beneficiale, & in tract. de rescr. in ord. reg. scripti duplex esse rescriptum, videlicet iustitie & gratie: iustitie dixi esse illud, quod ad iustitie administratione tendit: vt in c. Pastoralis. ca. sciscitatus. ca. super literis, de rescr. & in toto. us. de offic. deleg. & a libi in iure canonico, & de his tractavi in d. tract. Rescriptorum, in ord. reg. hic non repetam.

2 Aliud est gratie rescriptum: quando Papa vel alius mera liberalitate aliquid concedit, & interdum vocatur priuilegiu, de quo superius dixi, interdum vocatur gratia, seu indulgentia, si princeps secularis veniam delicti concedat: vt per totum titulum. ff. ad senatusconsultum Turpillianum, & C. de generali oblatione. & de his tractatur in titulo des Grates, in ord. reg.

3 Si autem Papa prouideat de beneficio, vel prouideri mandet, hoc vocatur gratia. & gratia, de rescript. lib. 6. clemantina gratie illo titulo: quia gratiose hoc concedit, etiam dispensando gratia vocari potest cap. si gratiose, de rescr. Archid. in ea gratia. i. q. i. de quibus rescriptis gratie nunc tractaturi sumus.

4 Verum quia inueni multas inter rescripta gratie & iustitie differentias, nondum a iurium interpretibus traditas, ideo eas si hic inferam, non erit tibi molestum beneuole Lector.

Differentia inter Rescripta Gratie & Iustitie.

Rescripta gratie ad beneficia sunt ipso iure nulla, secus in literis iustitie.

Notanda igitur sunt differentie inter rescripta gratie & iustitie: prima est rescripta gratie ad beneficia subreptitia sunt ipso iure nulla, quia loco tituli habentur, & per ea ius tribuitur: ideo illis annullatis & titulus nullus remanet, clem. i. ibi, nullus momenti. de preb. c. ad aures. c. constitutus, & ca. Ad audientiam. & vbi que doct. rescr. l. i. ibi, nihil videri impetrasse. de natal. rescr. gl. in verb. literas, extra sedes. de concess. preb. in extra. Ioan. 22.

2 Et quia in literis Papae intelligitur, si impetras dignus sit. c. cum adeo, de rescr. si no sit dignus, non intendit Papa illi prouidere, & sic est defectus voluntatis Papae: na qui mentitur Papae, facit se indignum sua gratia. Bal. in d. c. cum adeo.

3 Etiam processus & sententia executoris lata, rescripti subreptitii ratioe: & alia sunt nulla, per c. x. in c. cum nostris, de concess. preb. ibi, factum obreptu literarum nostrarum, eo quod per falsi suggestionem, & veri suppressionem fuerant impetratae, haberetur irritum & inane. ca. si proponente. de rescr. & quicquid occasione literarum factum fuit. d. c. constitutus, in fin.

4 Nam executio est accessoria ad gratiam, quae si fuerit nulla, & accessoria videlicet executio nulla remanebit. l. cum principalis, de reg. iur. ff. l. in. in c. Ex literis, de offic. deleg. Roma. sing. 330. circa. primum, col. i. cum seq. & si literae mandati sint validae, & literae executoriae. cap. si super gratia, de offic. deleg. lib. 6.

5 Etiam literae absolutionis vel indulgentiae vitiantur per subreptionem, vt si solutionis fratri minori concedatur, quod transeat vitiantur ad aliam religionem laxiorem. ca. quod super subreptionem. per his, de fide instrua.

6 Idem in priuilegiis & beneficiis principum, vt rescriptum non faciens mentionem de priuilegio, vel indulto gratioso, non valeat: quia est eadem ratio: & hoc de privilegio probatur. arg. d. l. i. de natal. rescr. Pano. & gio non valet. Socin. consil. 164. Visa bulla, colum. i. in 2. volum. & cons. 260. in causa manutene. col. i. ibid.

7 Etiam subreptio vitiat rescriptum gratie, quamuis quis ignorans tacuerit. Subreptio Dec. in d. ca. constitutus. 2. no. de rescr. Anno vitiat etiam Crauerie in cons. 63. proponitur, in si. quia iura si impetras in hoc non distinguunt: sed tantum subreptionem requirunt.

8 Etiam si subreptio respiciat factum alienum, videlicet statuta ecclesiae, per d. c. constitutus, quia non inspicitur culpa impetrantis, quam non habet ignorans. l. ex maleficiis. ff. de actio. & obligat. sed intentio concedentis. c. ad aures, de rescr. cap. dudum. 2. de elect.

L

9 Imò etiam subreptio vitiat, nisi exprimat modus, per quem id factum extitit consummatum. *gl. no. in d. c. dilectus, de rescr. quam probat Roman. conf. 326. in præsemi. col. vii.*

10 Secus in rescripto subreptio ad lites, quod regulariter non est nullum. cum per illud non tribuatur ius. *c. super literis, de rescr. l. vniuersa. c. de precib. Impera. offe. nec processus erit nullus v. d. c. super literis. & c. constitutus, in fin. illo. titul. & Pan. conf. 34. Super quaestione, col. 2. & seq. in 2. vol. & c. ceterum. in i. q. de rescr.*

Euocatio
subreptitia
est nulla.

11 Fallit in rescripto euocationis, quæ odiosa est: quia fit iudici contumelia, eò quòd reuocatur ab eo iurisdicctio sine sua culpa. *doct. in c. ex literis, de offic. deleg. Fel. in c. Ad audientiam. 2. in fallen. decima, de rescr. & citra fuit in Rota decimum: vt scribit Cassad. dec. 2. de rescr. scripsi in tract. de euoc. limita. vt per Philip. Fran. in ca. 1. de liris comesta. lib. 6. quado gratia etiam in literis iustitiæ contineretur, tunc totum erit nullum.*

Consensus
impetrans
nò inuat li
teras subre
ptiuas.

12 Secunda differentia est, quòd gratia subreptitia non valet, etiam si aduersarius impetrantis consentiat: vt docet Ant. Butrig. in cap. cum olim. nor. vult. per illum rex. de re iudic. quia non est in aduersarii potestate, dare titulum, ex suo consensu, cum beneficium ecclesiasticum non possit obtineri sine canonica institutione. *re. i. de reg. iur. lib. 6.*

13 Diuersum est in rescripto ad lites, in quo agitur de præiudicio partis cui potest pars renunciare. *l. pen. c. de pact. c. si diligenti, de foro compet. Nicol. Milius in reper. in verbo, gratia. q. 95. allegat. Domi. in c. ab eo in fi. de appella. lib. 6.*

Illegitimus non de
bet recipi, si
mentionē
statuti non
facerit hoc
prohiben
tes.

14 Tertia est, quòd valet privilegium non facta mentione alterius continentis, idem quod ius commune: quod non procedit in literis ad beneficia, quia magis stricta sunt. *c. quauuis, de præ. lib. 6. Fel. in c. i. col. 3. vers. limita. 3. de rescr. vnde si statutum sit in ecclesia, quòd illegitimus non recipiatur in canonicum illius ecclesiæ, licet hoc sit de iure communi, tamen si quis impetret canonicatum & præbendam inibi, non facta mentione statuti, nihil agit, teste Io. Me-*

nac. & alius in c. 1. de filiis Presbyter. lib. 6. putarem tamen sufficere, si in non obstat. hoc esset expressum.

15 Quarta, signatura gratiæ solet signari per fiat à Papa, vel per concessum ab aliis: sed signatura iustitiæ per placet, vt inferius dicam. *ira. de signatura. Cardinalis vero signat placet, S. D. N. Papæ N. Cardinalis: iudeo quia verbum placet, denotat arbitriū boni viri, teste Gomez. in compendio vtriusq. signaturæ. l. fideicommissa. §. quanquam. de leg. 3. Barr. in l. Lucius, de fideicommiss. liberta. l. si sic, de leg. 1. scripti in statuto collegii du Vergier. vel quia placet non inducit gratiam, sed voluntatem ostendit. l. i. ff. de constitutu. princ.*

Aliere si
gnatur sup
plicatio
gratiæ quæ
iustitia.

16 Quinta differentia est, quia literæ gratiosæ possunt impetrari per tertium sine mandato speciali. *d. cap. si motu proprio. 2. resp. ibi. vel alcerius. gl. in c. ad aures, de rescr.*

Litteræ gra
tiosæ sine ma
dato impet
trantur.

17 Etiam si fuerit laicus impetrans. *c. Accedens, in c. ibi not. per doct. de præb. nota in c. 1. respond. 1. de proc. lib. 6. sed literæ iustitiæ non possunt per alium impetrari sine mandato speciali. c. nonnulli. §. sunt & alii, de rescripti. quia præiudicant ordinariæ potestati, & sunt odiosæ: secus in aliis.*

18 Hodie tamen sine mandato impetrantur, in hoc regno passim: & de hoc nunquam vidi controuersiam in curis Franciæ: vt alibi scripsi.

19 Sexta differentia est, quia literæ gratiosæ debent facere mentionem de priuilegiis, aliàs tanquam subreptitiæ non valent in præiudicium priuilegiati: c. constitutus, de rescripti. ratio potest esse: quia de omnino illo quod potest mouere Papam ad concedendum vel non concedendum in literis gratiosis debet fieri mentio, *ca. super literis. & c. postulas. & c. in nostra. vbi Pan. nor. & Fel. late de rescr. not. in c. dudum, de præ. lib. 6.*

Litteræ gra
tiosæ quado
debeant fa
cere mentio
nem priuile
giati & li
teras iustitiæ.

20 Et si princeps duas concesserit literas, & secundæ tendant ad interpretationem primarum, tunc secundæ literæ restringentur ad primas per relationem rescripti: quia relatiuū requirit antecedens, *per rex. in §. si. in aub. de filiis ante dota. inst. nar. col. 2. vbi nota nominatiu. Bal. in rubr. de rescr. col. 1.*

coll. 3. facit l. Aurelius. §. testamento. ff. de libera. lega.

21 Literæ verò iustitiæ valent, etiam si non faciant mentionem de priuilegio aduersarii. istud est dictum Inn. in c. cum ordinem, de rescr. quod tamen dictum Inn. est intelligendum vt procedat, quando priuilegium aduersarii concerneret merita causa, puta vt non teneretur soluere deimas: quia tunc valent literæ iustitiæ, licet non faciant mentionem de priuilegio.

22 Ratio potest esse, quia nullum præiudicium fit priuilegiato cum possit de suo priuilegio excipere in meritis causæ: sicut enim impetrans non tenetur facere mentionem de exceptione peremptoria competente aduersario: prout est casus in ca. de ius. contest. lib. 6. vel. in c. 1. col. 17. vers. fallit quinto, de rescr. quia saluum manet ius aduersarii, ita nec impetrans tenetur facere mentionem de priuilegio causante exceptionem peremptoriam.

23 Si verò priuilegium aduersarii concerneret exceptionem dilatoriam, vel daret formam rescriptis impetrandis, tunc non procedit dictum Inno. nec valent literæ iustitiæ, nisi faciant mentionem de priuilegio, vel nisi seruarent formam traditam: ratio potest esse, quia alias priuilegium esset inutile, si non posset excipi contra huiusmodi literas in vim dilatoriæ: iste est proprius casus in d. c. cum ordinem. non enim dicit ille text. vt debeat fieri mentio de priuilegio super decimis, vel aliis, sed solum de ordine secundum Panorm. & omnes ibid.

Filum sericeum in quibus literis sit assignandum vel filum cannabis.

24 Septima differentia est, quia in literis gratiosis apponi consuetum est filum sericeum: in literis verò iustitiæ apponitur filum cannabis seu funis in quo plumbum pendet. rex. in c. licet ad regimen. §. cap. quam grauis. de crimine falsi. hanc differentiam ponit Felin. in c. postulat. col. 3. de rescr. dictum fuit supra in differentia inter rescriptum & priuilegium. num. 27.

Facilius presumitur falsum.

25 Octaua differentia est, quia literæ gratiosæ de facili non possunt haberi, ideo citius præsumuntur falsæ: nec excusatur

vtens illis etiam ignoranter. t. ad falsariorū. in literis de crimine falsi. literæ verò iustitiæ, quia de gratiæ facili obtineri possunt, non præsumuntur falsæ: nisi probetur, quòd ex certa scientia falsum suppressit: sicut non præsumitur, quòd de re modica dolose agatur. l. si oleum. §. si cum l. seq. ff. de dolo. hanc differentiam ponit gl. per illum text. in ca. Accedens. vbi Doct. de crimine falsi. scripti supra in different. §. inter rescript. & priuileg.

26 Nona differentia est, quòd licet literæ gratiosæ transeant sine contradictione, non tamen transeunt sine lectione: est non verisimile, cum illæ literæ per tot manus transeant, & magna maturitate decoquantur, quòd ibi sit aliquid reprehensibile, nec vitium latinitatis. c. Apostolice. 35. q. 9. nota. in c. ad audiendam. primo. §. in c. cum adeo. de rescript.

Literæ gratiosæ non censentur vitio latinitatis affici.

27 Literæ verò iustitiæ transeunt sine lectione, non sine contradictione: hanc ponit gl. in extrauag. sedes Apostolica, in verb. iusticiam, de offi. deleg. in communibus, vbi infert, quòd in procuratoriis contradictarū consuevit apponi illa clausula: constituit talem procuratorem ad impetrandum, & contradicendum literas simplices & legendas, sine qua non esset sufficiens procurator in audientia contradictarum, quantumcunque alias haberet plenum mandatum: & ista sola sine alio mandato non esset sufficiens in palatio auditorum allegat text. in c. veniens. de renunc.

28 Decima differentia est, quòd literæ iustitiæ solum diriguntur constitutis in dignitate vel canonicis cathedralium ecclesiarum. c. Statutum. de rescript. li. 6. & si in ecclesia cathedrali sit aliqua capella, & ecclesia in qua sint aliqui canonici, illi non poterunt esse delegati: quia intelligitur de canonicis principalibus ecclesiæ. §. sed ius quidem. de iure natural. in mlti. l. que exiit. ff. de stat. homin. nec illi canonici nominabuntur canonici cathedralis ecclesiæ, sed canonici S. Iacobi du haut pas, vel canonici S. Iohannis Rotundi in ecclesia beate Mariæ. Paris. sed non ecclesiæ cathedralis.

Literæ iustitiæ & gratiæ qui bus diriguntur.

29 Item si mandetur prouideri de canonicatu, poterit prouideri de canonicatu

Per literas mandati, vel nominationum quando possit pro- uideri non facta men- sione eccle- siæ cathedra- lis. præbenda illius capellæ: licet non sit expressum etiam de canonicatu in ecclesia cathedrali: quia solum intelligitur expressio quoad maiores præbendas, non quo ad minores: & ita limitatur ea, quamuis.

30 Literæ verò gratiosæ diriguntur etiã non constitutis in dignitate, sed illis quibus gratia conceditur si sit de beneficiis vacantibus. *gl. in d. extra. Sedes Apostolica. in rer. executorios. de stylo tamen diriguntur etiam literæ executoriæ gratiæ constitutis in dignitate, vt scripsi in forma literarum executorialium, in Concord. sed non aliæ gratiosæ, nisi quo ad executionem gratiæ: vt inferius in bulla patet.*

Patrimo- nii quando sit facienda mentio in literis. 31 Vndecima differentia, quòd in literis pauperum, quas iustitiæ dicunt, debet impetrans facere mentionem de patrimonio quod habet: quia per tales literas iustitiæ prouidetur solum clericis pauperibus: sed non dicitur pauper, qui habet sufficiens patrimonium. *arg. l. nonnulli. ff. de accu. c. si pro clericis, de præb. lib. 6. etiam quia episcopus non tenetur prouidere ordinato habenti sufficiens patrimonium. c. eius. c. episcopus. c. non liceat. de præb. c. postulasti. de rescr.*

32 In literis verò gratiosis non est necesse facere mentionem de patrimonio, quia non fundantur super iustitia. *per Ioan. And. & alios in d. c. postulasti, de rigore tamen iuris si clericus impetrans gratiam fuerit ordinatus ad titulum patrimonii: tunc de patrimonio est facienda mentio, cum succedat in locum beneficii: sicut de pontifice dicit gloss. in c. fm. de vit. & honesta. cleri. & in reg. l. m. octau. 61. doct. in c. ad audientiam. in 2. de rescript.*

33 Sed de stylo curiæ indifferenter seruatur contrarium. *idem Panor. in d. c. postulasti. & ideo illud seruandum est, quod stylus docet. c. quam graui. de crimi. fals. sed male vocantur literæ in forma pauperum iustitiæ, cum sint gratiosæ, & non contineant iustitiam, sed potius gratiam: vt inferius dicam.*

Literæ gra- uis stricte 34 Duodecima, quia literæ gratiosæ tanquam ambitiosæ stricte sunt interpre-

tandæ. *c. quamuis. de præb. lib. 6. secus in lite- ris iustitiæ: ratio diuersitatis est secundum Domi. de sancto Gemi. ibid. col. 3. quia lite- ræ iustitiæ non minuunt obligationem: cum ecclesia illa antea esset obligata ex iuris dispositione: vnde per illas literas non debet diminui obligatio, secus autem est in literis gratiosis.*

35 Vnum tamen est notandum, quòd literæ gratiosæ non dicuntur ambitiosæ ex eo, quia per tales literas præiudicatur ordinariis collatoribus: nam eadem ratione literæ iustitiæ dicerentur ambitiosæ, & sic restringendæ, cum per illas ordinariæ iurisdictioni præiudicatur. *no. in cap. Rodulphus. de rescr. sed ideo dicuntur ambitiosæ: quia impetrantes ambiunt honores, & lucra. gloss. in verb. ambitionis, in proce. Prag. sancti.*

36 Decimatertia, quia literæ gratiosæ re integra obitu concedentis non expirant. *cap. si cui. i. resp. de præb. li. 6. de Rota. decis. 349. si Papa. in no. [sub. tit. de offi. dele. decis. 12.] Feder. cons. 78. casus, & cons. 297. legamus. col. 2. Cal. cons. vlt. de offi. deleg.*

37 Literæ verò iustitiæ re integra morte concedentis expirant. *c. gratum. & cap. relatum. de offi. dele. vide quæ scripsi in §. 1. de mand. Apost. in concord. in verb. sui pontificatus.*

38 Decimaquarta, differentia est, quia laicus pro se non potest impetrare literas gratiosas, cum sit incapax beneficiorum. *c. cum adeo. de rescr. c. ex literis. de transf. ca. 2. de inst. ideo mandata vel nominationes impetratæ à laico nullius erunt momenti: vt scripsi in tract. nom. q. 9. in si. Im. & alii in ca. 2. de inst.*

39 Literas verò iustitiæ ad lites bene potest pro se laicus impetrare: vt patet in tit. de offi. deleg. & c. nonnulli. §. si. de rescrip. firmar. Host. in summa illius tit. §. quis impetrare, & Barba. in rub. ibi. & de hoc nulla fit dubitatio.

40 Decimaquinta est, quia in literis gratiosis apponitur generalis clausula, non obstantibus, & c. vt dicam inferius in bulla noue prouiso.

41 In literis verò iustitiæ non solet apponi, teste Dominico. c. si pro clericis. col. 2. de præb. lib. 6. ego tamen vidi apponi in vtriusque.

sunt inter- pretandæ: secus in li- teris iustitiæ.

Literæ quando morte concedentis expirant.

Laicus literas gratiosas pro se non impetrat.

Clausula non obstantibus, in quibus literis ponatur.

Littere quando anno tollantur.

42 Decimasexta differentia est, quia litteræ iustitiæ anno expirant. *c. si autem, & c. plerumque, de rescr.*

43 Litteræ verò gratiosæ perpetuæ sunt. *l. falso. C. de divers. resc. quia decet gratiam esse mansuram, c. si cui de præ. lib. 6. & reg. decet, de reg. iur. in 6. ibidem, nisi quis negligens fuerit. cap. si clericus. vbi gl. & doct. de præb. lib. 6. Panor. & Fel. in d. c. capitulum, dixi in tract. de rescr. in 2. tomo const. Reg.*

Littere iustitiæ non tribuunt ius secus in aliis.

44 Decimasextima litteræ iustitiæ nihil iuris tribuunt, sed de iure iam quæsito cognosci præcipiunt. *l. sicuti. §. sed si quæritur. ff. si seruitus vend. l. ex diverso. §. ubi de rei vend.*

45 Litteræ verò gratiosæ ius tribuunt ad rem, etiam ante provisionem factam. *c. si cui, & c. pen. & c. si tibi absenti, de præb. lib. 6. cap. pen. & fin. de concess. præb. eod. lib. quod est intelligendum in literis Papæ quæ solum dant ius ad vacatura. c. 2. eod. tit. & lib. c. proposui. de cons. præb.*

46 Secus in literis etiam legati à latere, quæ nullum ius tribuunt ad beneficium antequam vacet, secundum *Dom. in c. si Apostolica, de præb. lib. 6. Domin. in d. c. 2. & c. dilectus filius, de præb.*

Confirmatio reservationis legati à Papa quibus literis concedantur.

47 Decima octava, quòd confirmatio reservationis legati vel receptionis in canonicum facta per Papam solet per litteras gratiosas expediri, & non per litteras iustitiæ. *text. iuncta gl. in c. si Apostolica, in verb. confirmamus de præb. lib. 6. quia confirmatio facta in forma communi non tribuit ius novum, nec validat. cap. 1. de confirmat. vili. Ideo si confirmatio fieret per litteras iustitiæ, secundum impetrans Apostolicus vinceret illum receptum à capitulo, in cuius favorem facta fuit reservatio. c. ei qui. & cap. si postquam, de præb. lib. 6. quod est contra mentem. cap. si Apostolica, facit. c. cum aliquibus de rescr. eo. lib.*

48 Contrariam tamen opinionem tenet Ioan. Monach. *in c. si eum, de præb. lib. 6. dist. quòd ista est forma iustitiæ: & vidit illam transire sine electione. idem tenet gl. in c. de stando, de concess. præb. eod. lib. Gem. in d. c. si Apostolica.*

49 Ego verò dicerem opinionem Ioan.

Monach. verum, quando Papa dedit simpliciter iudicem sine alia confirmatione gratiæ. *gl. aurea. in d. c. si Apostolica. & differentia ista procedit, quando Papa gratiam confirmat & postea executorem dat ut docet Ioan. Andr. in cap. si Apostolica.*

50 Decimanona, litteræ iustitiæ non solent registrari: secus in literis gratiæ, provinciali. *f. 14. vers. item nota, dixi in tract. de strari so. rescript. in const. Reg. lem.*

51 Vigesima, taciturnitas exceptionis peremptoriæ non potest opponi contra litteras contentiosas in vim dilatoriæ. *c. 1. de lit. cont. lib. 6. secus in literis gratiosis, quæ opponuntur tam in vim dilatoriæ, quàm peremptoriæ. ca. cum ordinem, de rescript. Fel. in c. postulat. col. 3. de rescript.*

52 Vigesima prima differentia, difficilius expirat litteræ ad beneficia, quàm ad lites, auctore Fel. *in d. c. capitulum. col. 3. de rescript.*

53 Vigesima secunda est, quòd in literis de iustitia inspicitur presentatio quo ad hoc, ut iudex ab eo tempore iurisdictionem habeat, non antè: quia tacita inest conditio: si litteræ presententur. *c. ut de birus, de appel. sed in gratiosis literis inspicitur tempus datæ: quia in illo instanti est parti ius quæsitum. ca. eam te. & c. constitutus, de rescript. ca. eum qui, de præb. lib. 6. nisi in rescriptis sit aliqua conditio, vr acceptationis: ut in ca. tibi qui. & c. duobus, de rescript. lib. 6. Bal. in cap. 1. col. penult. eod. num. 18.*

Presentatio litterarum quando inspicitur.

54 Vigesima tertia, rescripta ad lites nõ valent, nisi inseratur clausula, si preces veritate nitantur, etiam si veritatem contineant, nullum afferunt fructum. *l. fin. C. de divers. rescriptis, vel saltem hæc clausula intelligenda est in rescriptis illis. cap. 2. de rescript.*

Clausula si preces, &c. quando apponi in literis vel intelligi debeat.

55 Litteræ verò gratiæ non habent clausulam illam, vbi comprobandæ & verificandæ non sunt, sed sufficiat concessio gratiæ motu proprio facta, aut aliàs. Nos in Francia solemus vti clausula, *s'il vous appert, si vobis constiterit, vel apparuerit in literis etiam gratiæ ad delicta, in cap. ex-*

Clausule quibus utitur Francia in literis Regis

aminata, de iudic. clem. presentis, de consibus. & clem. 2. de penis.

56 Vel si ita est, s'il est ainsi. l. fin. C. si contra ius. cap. abbate. de verb. sign.

57 Si ita inueneris, vel repperis. Fel. in c. 2. in ver. clausula si preces, & c. de rescrip. & ista tacite inest.

58 Item alia clausula tacite inest, in cap. bone. de confirmat. vili. unde etiam si istae clausulae non fuerint expressae, tacite inest.

59 Item clausula, vocatis vocandis, solet in rescripto inferri, in cap. exhibita. de iud. Guid. Papae. q. 70. in commissionibus. in decis. Delphina.

60 Et quamuis de iure civili non valeat rescriptum, si non sit apposita aliqua clausula, ex praedictis, tamen de iure canonico valet: & illa clausula subintelligitur. per d. c. 2. & vsus curiarum receptus canonico: nisi aliquis esset praestitutus stylus: quia tunc literae conceptae contra stylum non valent. c. ex literis. de constit. Fel. in d. c. 2. vers. stylus, & c. alias differentias quilibet hic addere poterit, istae tamen sufficient.

61 Verum inspecta interpretatione & expositione horum rescriptorum notandum est, has literas ad lites & ad beneficia se habere vt excedentia & excessa, secundum subiectam materiam: vt docet Panor. post gloss. in cap. capitulum. col. 3. de rescript. & quia saepius reservationes fiunt, tam generales quam speciales, ideo de illis videamus.

De Reservationibus tam generalibus quam specialibus.

Generales reservationes quae.

Aliquando Papa mandat prouideri per reservationes: & quaedam sunt generales quando plures inducuntur reservationes sub vna ratione, teste Aegidio Bellanera in conf. 34. supposito statuto col. 3. vers. ad tertium stud. vt quando Papa reseruat beneficia, quae sic vacabunt, vel per adeptionem secundi beneficii: vt in extrauag. Execrabilis, Ioan. 22. de praeb.

2 Vel vacantia in certo loco, vt Burdegala: vt in extrauag. & si in temporalium, de praeb. in communibus. Item in beneficia in curia vacantia. cap. 2. de praeb. in 6. nisi sint ecclesiae parochiales. ca. si apostolica. ibid. vel beneficia reseruat Papa, in c. presentis. illo tit. lib. 6. vel illorum, qui intra duas dietas curiae Romanae decedunt: & pro hac reservatione scribit Cassad. in suis decis. rub. de const. q. 2. & seq. & Aeneas Falco in 2. q. tract. de reser.

3 Vel quando reseruat beneficia familiarium Papae, seu cardinalium: ut est in Papae regul. cancellariae, vel habentium officia familiarium, seu alium Papae officium: oporteret tamen exprimere quod talis est, vel si sic conuerat familiaris, & continuus commensalis, nec sufficeret dicere eum familiarem tantum. vt patet in reg. cancel. in princ.

4 Si tamen familiaris Papae vel Cardinalis resignaret beneficium vnitum in fauorem Titii, & non expresserit reservationem, valet impetratio: quia vnitum non erat reseruatum, licet illud cui erat vnitum esset reseruatum: ideo in dissolutione vniionis, & si non sit facta mentio valebit provisio: ut not. in cap. 2. de praeb. in 6. ego vero dicerem non valere: quia si Papa sciuisset beneficium vnitum, illud non contulisset, vt infra dicam tract. de vniio. vnde reservationem non impedit quo minus valeat collatio, sed vniionis dissolutio: sicut plenius dicitur tract. de dissolutio. vniio. infra.

5 Quaedam vero sunt speciales quo ad certum corpus beneficii. non tamen pro certa persona, vt quando reseruat ecclesiam cathedralem suae dispositioni: vt in cap. si eo tempore, de elect. in 6. Domini. conf. 30. Bonifacius & Aeneas de Falco. in tract. reser. quest. 2.

6 Vel reseruat dignitatem maiorem post pontificalem, vt in reg. cancel. 2. & cognoscitur haec dignitas ex fundatione ecclesiae, vel consuetudine, quando Decanus vel Archidiaconus statim incedit post episcopum: vt do. de Rota decidunt in decis. 173. de thesaureria, in not. Sub tit. de praebend. decis. 9.

7 Et principales dignitates etiam in colle-